

تئل - ادابىيات سىنوو سونا تۇشۇنۇك (تولۇق ورتو بولۇڭۇ)

I سىنوو ماقساتى

سىنوو سىنوو بەرۋۇچۇلوردۇن تئل - ادابىيات جاعىندا تارىيالاڭۇسۇ جانا تئل - ادابىيات ۇنىۋەرسال ساپاسى سىنوو ماقسات قىلىنات.

II سىنوو چىعارۇۋىداى نەگىز

بۇل «تۇشۇنۇك» شىنجاڭ اعارتۇۇ باسمى 2008 - جىلى 6 - ايدا تۇزۇپ، تەكشەرىپ بەكتۇۋدۇن وتكون اداتتاى تولۇق ورتو مەكتەپ ساباق ولچومۇ بويۇنچا تۇزۇلگون تاجرىبىا وقۇۇ كىتەبى مىلدەتتۇۇ وقۇۇلۇق (1 -، 2 -، 3 -، 4 -، 5 - كىتەپتەر) تارىنداى مازمۇندار مەنەن شىنجاڭ اعارتۇۇ باسمى 2005 - جىلى تۇزۇپ، تەكشەرىپ - بەكتۇۋدۇن وتكون مىلدەتتۇۇ اعارتۇۇنۇ ساباق ولچومۇ بويۇنچا تۇزۇلگون تاجرىبىا وقۇۇ كىتەبى 7 -، 8 -، 9 - جىلدىقتاردىن تئل - ادابىيات (6 بولۇك) وقۇۇلغۇنداى مازمۇندار نەگىز قىلىپ تۇزۇلدۇ. «تۇشۇنۇك» تو سىنوو بەرۋۇچۇلوردۇن تئل - ادابىيات جاعىنداى ۇنىۋەرسال ساپاسى، نەگىزگى بىلىمدەرى جانا كەسپتىك جوندومۇن سىنوو كوزدو قارمالدى.

III سىنوو دو قويۇلۇۋچۇ جوندوم باعىتى

بۇل سىنوو سىنوو بەرۋۇچۇلوردۇن ەستە ساقىتوو، تۇشۇنۇۇ، تالدوو جاسوو، قولدونۇۇ، ۇزۇر الۇۇ جانا باا بەرۋۇ (جازۇۇچۇلۇق) سىياقتۇۇ بەش جوندومۇن سىنوو نەگىز قىلىنات. بۇل بەش جوندوم بەش باسقىچ بويۇنچا تۇيۇنتۇلات.

A. ەستە ساقىتوو: بۇل باسقىچتا سىنوو بەرۋۇچۇلوردۇن تئل - ادابىياتتىق تارىيالاڭۇسۇن نەگىز قىلىپ، اىرمالوو مەنەن ەستە ساقىتوو جوندومۇن سىنوو ماقسات قىلىنات. ەستە ساقىتوو - تئل - ادابىيات جوندومۇنۇن ەڭ نەگىزگى تەپكىچى بولۇپ سانالات.

B. تۇشۇنۇۇ: بۇل باسقىچتا چىعارمالاردى وقۇۇ جانا تۇشۇنۇۇ ارقىلۇۇ چىعارمانىن زارىل، تۇپكۇ، قۇيۇيا مازمۇندارىن بىگەرىپ، سىنوو بەرۋۇچۇدۇن تەرەڭ پىكىر جۇرگۇزۇپ، وز الدىنچا تۇشۇندۇرۇۇ، ۇزدۇكسۇز نىزدەنۇۇ اداتىن جەتىلدەرىپ، ويلومدۇن كەمەلدۇۇلۇگۇن، كەنەندىگىن جانا چىنچىلدەن جوعورۇلاتىپ، ۇيرونگون بىلىمگە شاي تالدوو جاسوو، تۇشۇنۇۇ، قورۇتۇندۇ چىعارۇۇ، جالپىلاشتىرۇۇ، جىناقتوو جانا جاڭىلانۇۇعا دايندالۇۇ جوندومۇن تالاپ قىلات. بۇل جوعورۇداى باسقىچتان بىر چاما جوعورۇ تەپكىچ ەسەپتەلەت.

C. تالدوو جاسوو: بۇل باسقىچتا وز الدىنچا وقۇپ تۇشۇنۇۇ، وكۇم قىلۇۇ، جىناقتوو جانا قورۇتۇندۇ قىلۇۇ جوندومۇن سىنوو ماقسات قىلىنات. بۇ ەستە ساقىتوو مەنەن تۇشۇنۇۇ نەگىزىندەگى جانا دا بىر تەپكىچ جوعورۇ جوندوم باسقىچى ەسەپتەلەت.

D. قولدونۇۇ: بۇل باسقىچ سىنوو بەرۋۇچۇنۇن تئل جانا ادابىياتقا بايلانىشتۇۇ ۇيرونگون بىلىمدەرىن جانا ۇشۇل جاعىندا جەتىلدەرىگەن امالىي جوندومۇن

قولدونۇۇسۇن سىنوچۇ تەپكىچ بولۇپ، A، B، C باسقىچتارىن نەگىز قىلغان، تۇيۇنتۇۇ جاعىنان ونۇككون جوندوم تەپكىچىن كورسوتوت.

E. ۋزۇر الۇۇ جانا باا بەرۋۇ: بۇل باسقىچتا وقۇعان ماقالا-چىعارمالار، ماتەريالداردان ەستەتك ۋزۇر الۇۇ ارى باا بەرۋۇ جوندومۇن سىنو ماقسات قىلىنات. بۇ جوعورقۇ تورت باسقىچتى نەگىز قىلغان تۇردو وقۇۇ جاعىندا ونۇككون جوندوم باسقىچىنان تۇرات.

سىنوودو A، B، C، D، E سىياقتۇۇ بەش جوندوم باسقىچى بويۇنچا قىيىندىق داراجاسى وقشوبوعون سۇروولور ارقىلۇۇ سىنو بەرۋۇچۇنۇن بىلىم جوندومۇ سىنالات.

IV سىنو فورماسى جانا سىنو قۇرۇلماسى

1. سىنو فورماسى: جابىق تۇردو جازماچا الىنات. سىنو سۇرووسۇ سۇروو قاعاسى جانا جووپ جازۇۇ قاعازى دەپ ەكى تۇرگو بولۇنوت. سىنووعو جووپ جازعاندا جووپتور بىردەي جووپ جازۇۇ قاعازىنا جازىلۇۇسۇ تىيىش. سىنو قاعازىنا جازىلغان جووپتور ەسەپ قىلىنبايت.

2. سىنو ۇباقتى جانا نومۇرۇ: سىنو ۇباقتى 150 مئۇت، سۇروونۇن تولۇق نومۇرۇ 150 بولوت. (مۇنۇن بچىندە ۇنۋەرسال بىلىم 30 نومۇر، كەسىپتىك بىلىم 120 نومۇر.)

3. سۇروو سالىشتىرماسى: سىنوودو 30% سۇروو تولۇقسۇز ورتو مەكتەپ تىل-ادابىيات وقۇلۇغۇنان، 70% سۇروو تولۇق ورتو مەكتەپ تىل-ادابىيات وقۇلۇغۇنان چىعارىلات.

4. سىنووعو بولجول مەنەن 30% تاندوو سۇروولورۇ (بىر عانا جووبۇ تۇۇرا)، 70% جووبۇ جازىلا تۇرغان سۇروولور (بەيتاندوو سۇروولورۇ) چىعارىلات.

5. سىنو سۇرووسۇنۇن وڭوي-قىيىندىق سالىشتىرماسى: وڭوي سۇروولور، قىيىنراق سۇروولور، بىر چاما قىيىن سۇروولوردۇن سالىشتىرماسى 5:3:2 قاتىشىندا بولوت. (وڭوي سۇروو 50%，قىيىنراق سۇروو 30%，بىر چاما قىيىن سۇروو 20% تى مەلەيت)

V سىنو تالابى

1. تەكسىتتەردىن تەماسى، جانىرى، اپتورۇ جانا ماملەكەت ايرماسى جونۇندوگۇ نەگىزگى ۇچۇرلاردى بىلۇۇ.

2. ەپىكالىق چىعارمالار جانا ساحىنالىق چىعارمالارداعى نەگىزگى كەيپىكەرلەر جانا الاردىن مونۇز ەرەكچەلىگى، اپتوردۇن چىعارماغا سىڭدىرگەن تۇپكۇ كوز قاراشىن، ايتماقچى بولعون ويۇن تۇشۇنۇۇ.

3. بىرلۇۇ چىعارمالارداعى اقىندىن كوز قاراشى، بىرداعى وي، وبراز جانا سىتىلىستىكالىق نىقالاردى جاقشى يىگەرۋۇ.

4. ماقالاداعى تۇپكۇ كوز قاراش، اپتوردۇن جازۇۇچۇلۇق جوندومۇ، ماقالاداعى فوكتورلوردۇ ايرمالو ارى بىشىق مەلوو.

5. ەپىكالىق چىعارمالارداعى سىيۇجەت بولۇكتورۇ، اپتوردۇن وبراز جاراتۇۇدا

قولدونعون پورتىرەت سۈرۈتتۈسۈ، پىسحىكالىق سۈرۈتتۈسۈ، تىل سۈرۈتتۈسۈ، قىيىمىل - اراكەت سۈرۈتتۈسۈ جانا چوپىرو سۈرۈتتۈسۈن ايرىمالاندىرىپ بەرەلا تۇرغان بولۇۇ.

6. انالزى ماقالالارىنداعى بوربورۇق ئىدىيا، داللىل جانا سىپات؛ تۇشۇندۇرۇۇ ماقالالارىنداعى تۇشۇندۇرۇۇنۇن ارعالارى؛ بايان مۇنوزدۇۇ چىعارمالارداعى باياندىن فاكىتورلورۇ قاتارلۇۇلاردى ايرىمالاندىرا لۇۇ.

7. كىلاسسىك چىعارمالاردان ۇزۇر لۇۇنۇ بىلۇۇ، مازمۇنۇن تۇشۇنۇۇ، ازىرقى زامان قىرىغىز تىلىندە چەچمەلەي لۇۇ، اندا ورتوعو قويۇلغان ويدۇ بىلۇۇ.

جازۇۇچۇلۇق

1. بەرىلگەن ماتەرىيال جە ماۋزۇعا شاي كەلگەن تەما تانداپ، وشول مازمۇن نەگىزىندە زارىل ماتەرىيالداردى بەلگىلۇۇ تۇيۇنتۇۇ ارعالارىنىن جاردامى مەنەن ۇيۇمداپ، ادابىي تىلدىن ولچومۇ بويۇنچا چاعىلدىرىپ بەرە لۇۇ.

2. تىل جاعىندا ۇعۇم، وكۇمدوردۇ تۇۇرا شتەتۇۇ، ادابىي تىلدى قولدونۇۇ، ەمىلاسى تۇرا، تىنىش بەلگىلەرى بلايىعىندا قويۇلغان بولۇۇ.

3. مازمۇنۇ سوو، كوز قاراشى ايقىن ارى تەرەك، نەگىزگى ئىدىياسى انىق بولۇۇ.

4. قۇرۇلماسى بەكەم، قاتمارلارى انىق، تىلى شىدىر، باش - اقىرى شايكەشكەن بولۇۇ.

قىرىغىز تىلى

قىرىغىز تىلىنىن زاكونىياتتارىن بىشىق ەلەو، بىلىم تۇيۇندورۇن تۇۇرا تانۇۇ، زارىل تۇيۇندور جانا اعا بايلانشتۇۇ تالاپتاردى تۇشۇنۇۇ، قىرىغىز تىلىنىن ەرەجەلەرى جونۇندوگۇ تۇشۇنۇكتوردۇ امالىي ماسەلەلەرگە بايلاپ تۇشۇندۇرۇپ بەرەلا تۇرغان، چەچمەلەيالا تۇرغان بولۇۇ.

VI سىنوو چولكومۇ

بۇل «تۇشۇنۇك» شىنجاڭ اعارتۇۇ باسمى 2008 - جىلى 6 - ايدا تۇزۇپ، تەكشەرىپ بەكىتۇۇدون وتكون ااداتتاعى تولۇق ورتو مەكتەپ ساباق ولچومۇ بويۇنچا تۇزۇلگون تاجرىبيا وقۇۇ كىتەبى مىلدەتتۇۇ وقۇۇلۇق (1، - 2، - 3، - 4، - 5 - كىتەپتەر) تارىنداعى مازمۇندار مەنەن شىنجاڭ اعارتۇۇ باسمى 2005 - جىلى تۇزۇپ، تەكشەرىپ - بەكىتۇۇدون وتكون مىلدەتتۇۇ اعارتۇۇن ساباق ولچومۇ بويۇنچا تۇزۇلگون تاجرىبيا وقۇۇ كىتەبى 7، - 8، - 9 - جىلدىقتاردىن تىل - ادابىيات (6 بولۇك) وقۇۇلۇغۇنداعى مازمۇنداردى نەگىز قىلىپ چىعارىلات. وشوندوي ەلە وقۇۇلۇقتان سىرتقى ماتەرىيالداردان دا بەلگىلۇۇ داراجادا الىنات. وقۇۇ تەكستتەرىنەن سۇروو چىعارىلمايت.

VII سىنوو سۇروولورۇنان ۇلگۇ

I تاندوو سۇرووسۇ

فونەتىكا جونۇندو ايتىلغان تومونكۇ بايانداردىن تۇۇراسى:

A. «كۇنۇنو اقىلماندار مەنەن وي بولۇشۇدون قىمبات ەمەن بولسۇن، جاقشى كىتەپ وقۇۇ _ اقىلدۇۇ ادام مەنەن سىرداشقانداي» دەگەن سۇيلىمىدوگۇ استى

سىزىلغان سوزگو جالغانان مۇچودوگوۋ ۋىندوۋ تىبىش ەرىندوۋ ۋىندوۋ بولۇپ، بۇل سوز ەرىندوۋ ۋىندوۋلور بويۇنچا ۋىندوشۇپ كەلگەن.

B. «مەن تۇلۇق بويۇمداعى باردىق جاقشىلىغىم ۋچۇن كىتەپكە قارىدارمىن» دەگەن سۇيلىمىدوگوۋ استى سىزىلغان سوزگو جالغانان مۇچودوگوۋ ۋىندوۋ تىبىش جوون ۋىندوۋ بولۇپ، بۇل سوز بچكە ۋىندوۋلور بويۇنچا ۋىندوشۇپ كەلگەن.

C. «كىتەپ __ جاقشى دوس، ال ومۇرۇڭدۇن قىيىن بەلەستەرىندە شەنىمدوۋ سىرداشلىق بولوت، ەچ قاچان وكۇنتىپويت» دەگەن سۇيلىمىدوگوۋ استى سىزىلغان سوزگو جالغانان مۇچودوگوۋ ۋىندوۋ تىبىش سوزۇلما ۋىندوۋ بولۇپ، بۇل سوز ەرىندوۋ ۋىندوۋلور بويۇنچا ۋىندوشۇپ كەلگەن.

D. «كىتەپ قىلىمدار تولقۇنۇندا تەرمەتلىپ، بۇت بويۇنداعى اسىل قازىنانى ۇرپاقتان-ۇرپاققا جەتكىزىپ كەلە جاتقان وي كەمەسى.» دەگەن سۇيلىمىدوگوۋ استى سىزىلغان سوزگو جالغانان مۇچودوگوۋ ۋىندوۋ تىبىش بچكە ۋىندوۋ بولۇپ، بۇل سوز بچكە ۋىندوۋلور بويۇنچا ۋىندوشۇپ كەلگەن.

II وكۇم قىلۇ سۇرووسۇ (جالپى 10 نومۇر)

III بوشى ورۇن تولتۇرۇ سۇرووسۇ (ار بىر بوشى ورۇنغا بىردەن جالپى 15 نومۇر بەرىلەت)

«جالدۇ، چالدار، ناندى» دەگەن سوزدوردو تىبىشتاردىن ① قۇبۇلۇشۇ كورۇلگون. «جۇمشا، سۇڭ» دەگەن سوزدوردو تىبىشتاردىن ② قۇبۇلۇشۇ، «تووسۇندا، انقىندا» دەگەن سوزدوردو تىبىشتاردىن ③ قۇبۇلۇشۇ كورۇلگون.

IV قىسقاچا جووپ بەرۋ سۇروولورۇ (جالپى 15 نومۇر)

«قۇتۇداعى كىشى» اتتۇ چىعارمانىن وزوكتۇۋ ئىدىياسى ەمنە؟ تۇشۇنۇڭدۇ قىسقاچا بايانداپ بەرگىن.

V كونۇگۇۋ شىتوۋ جانا انالز قىلۇ سۇروولورۇ (جالپى 30 نومۇر بەرىلەت) تومونكۇ تەكىستتەن النعان ۇرۇندۇنۇ وقۇپ، بەرىلگەن سۇروولوردۇن تالاپتارىن اتقارعىن. (12 نومۇر)

__ جازمىشى ەكەن بالام، ەنەڭ ەكوۋبۇز اجراشىپ كەتتىك. مەن باياعى بالاسى جوق ۇرپۇقاندى ۇيگو كىيىرىپ الدىم. گۇلنۇر بىزدىن قولۇبۇزدا، ۇرپۇقان ەكوۋ ابدان ۇيۇر الشىپ قالدى، __ ال ۇشىنتىپ ايتارىن ايتىپ الپ، ۇلۇ ۇشكۇرۇنۇپ، كەبىنىن سوگۇن بچنە جۇتۇپ شىبىراپ، جەردەن كوزۇن الباي ۇگكۇيۇپ ولتۇردۇ. اتامدىن ايتقاننىن ۇقتۇم دا، سەستەنە سەلت ەتە تۇشتۇم. جان دۇينوم جان الاكەتكە تۇشتۇ. قاڭغىرىغىم تۇتۇپ، وردۇمان برىپ تۇرۇپ قالغانى كوزدوي باستىم. قالغانىن كوپ قارمالاپ مايلاشقان تۇتقاسىن بەكەم قارماپ، سەلەيىپ تۇرۇپ قالدىم، تانولورۇم قىبىڭداپ ەچكىرىپ جىبەردىم، كوزۇمدۇن جاشى چاناعىما باتپادى. دىماعىما تۇز دالمانعان اچۇ جاشتى جۇتتۇم، كوپكو چەيىن ەچكىردىم. اي دەەردا، قوي دەەر دا ەچ كىشى بولبودۇ. وشەنتسە دا بچمەن بۇق بولۇپ بىعا بۇلۇقتۇم. اتام كوزۇمو قاندايدىر جەك كورۇنو تۇشكونسۇدۇ، اعا تىكتەگىم، بىر ووز سۇيلىوگۇم دا كەلبەدى. ەمنەگە انتىپ جاتقانمىدى وزۇم دا تۇشۇنبوي، ماڭ بولۇپ قالدىم. تەك انا ارچىلىق،

قۇرۇلماسى بۇقتا، باش-اقىرى شايكەشكەن بولسۇن.